

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України

_____ 2019 року №

ПОЛОЖЕННЯ
про кабінет інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій
закладів загальної середньої освіти

I. Загальна частина

1. Кабінет інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій (далі – КІКТ, кабінет) призначений для формування інформаційно-освітнього і культурного середовища, яке створюється з використанням апаратно-програмних засобів інформаційно-комунікаційних технологій та інших сучасних засобів навчання.

2. Положення визначає:

- 1) призначення та основні напрями роботи КІКТ закладів загальної середньої освіти;
- 2) порядок створення кабінету;
- 3) матеріально-технічне оснащення кабінету;
- 4) навчально-методичне забезпечення кабінету;
- 5) засади керування роботою.

II. Призначення та основні напрями роботи КІКТ

1. Основною метою створення КІКТ є забезпечення належних умов для здійснення освітнього процесу та виконання закладом загальної середньої

освіти завдань, визначених цілями та змістом освіти відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти.

2. Завданнями створення кабінету є забезпечення технічних і методичних передумов для формування інформаційної культури учнів, освітньої діяльності учнів засобами новітніх технологій, наступності між рівнями освіти, єдності між теоретичними і практичними складовими змісту освіти.

3. Освітнє середовище, створене в КПКТ, використовується для формування в здобувачів освіти компетентностей, передбачених навчальною програмою з інформатики та з інших предметів інформатичної та технологічної освітніх галузей, об'єктами вивчення яких є складові інформаційно-комунікаційних технологій. Засоби навчання, якими обладнано КПКТ, використовуються для вивчення інших навчальних предметів у позаурочній роботі.

4. Заняття у КПКТ забезпечують:

формування в учнів сучасної інформаційної картини світу;

формування інформаційно-комунікаційної компетентності, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності в освітньому процесі та різних життєвих ситуаціях;

формування творчої особистості, розвиток в учнів теоретичного мислення, пам'яті, уяви.

5. Створення та реконструкція КПКТ передбачають попереднє визначення особливостей його майбутнього функціонування у відповідності до типу та ступеня закладу загальної середньої освіти, передбачуваної наповненості класів (груп). Кабінет повинен розміщуватися в окремому навчальному приміщенні і може мати допоміжне приміщення (лаборантську). Лаборантська (за наявності) повинна мати два входи – з кабінету та з коридору.

6. Організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності відбувається відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26 грудня 2017 року № 1669, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 січня 2018 року за № 100/31552 (далі – Положення про організацію роботи з охорони праці).

7. Облаштування, обладнання, реконструкція КПКТ здійснюється з дотриманням вимог санітарного законодавства.

8. На КПКТ поширюються вимоги Правил безпеки під час навчання в кабінетах інформатики навчальних закладів системи загальної середньої освіти, затверджених наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 16 березня 2004 року № 81, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17 травня 2004 року за № 620/9219 (далі – Правила безпеки під час навчання в кабінетах інформатики).

9. Вимоги пожежної безпеки для всіх приміщень КПКТ визначаються Правилами пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 15 серпня 2016 року № 974, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08 вересня 2016 року за № 1229/29359 (далі – Правила пожежної безпеки для навчальних закладів).

III. Основні форми організації освітнього процесу в КПКТ

1. Організація освітнього процесу в КПКТ визначається освітньою програмою закладу освіти (зміст, тривалість і взаємозв'язок предметів тощо, логічна послідовність їх вивчення, форми організації освітнього процесу), вимогами санітарного законодавства, а також наказом Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 березня 2002 року за № 229/6517, щодо наповнюваності груп.

2. У КПКТ проводяться:

вивчення інформатики та інших навчальних предметів інформатичної та технологічної освітніх галузей з використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій;

практичні заняття та робота в проєктних групах учнів;

позаурочні (гурткові і факультативні) заняття.

IV. Матеріально-технічне оснащення кабінету

1. Обладнання навчальних кабінетів є сукупністю матеріальних об'єктів, які створюють освітнє середовище і використовуються для здійснення освітнього процесу, передбачає дотримання вимог санітарного законодавства, психолого-педагогічних, ергономічних, естетичних вимог і вимог безпеки життєдіяльності.

2. Комплектація обладнання кабінетів здійснюється відповідно до нормативних актів Міністерства освіти і науки України, які визначають склад, кількість та основні технічні характеристики відповідних засобів навчання.

3. Електротехнічне обладнання КПКТ повинно відповідати вимогам електробезпеки, передбаченим Правилами безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затвердженими наказом Комітету по нагляду за охороною праці України Міністерства праці та соціальної політики України від 09 січня 1998 року № 4, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 10 лютого 1998 року за № 93/2533, Правилами безпеки під час навчання в кабінетах інформатики, іншими чинними нормативними документами.

Обов'язковою є наявність засобів аварійного відключення живлення, які спрацьовують не тільки в разі перевищення струму споживання, а також і в разі витоку струму через захисне заземлення (занулення). КПКТ повинен бути обладнаний окремою трипровідною системою електроживлення 220 В, 50 Гц (фазний провідник, нульовий робочий провідник, нульовий захисний провідник). Основна система електроживлення повинна використовуватися тільки для підключення персональних комп'ютерів (далі – ПК). Для додаткового електротехнічного обладнання (у тому числі призначеного для освітлення і кондиціонування повітря) створюється окрема система живлення. Нульовий захисний провідник використовується тільки для захисного занулення. Використання нульового робочого провідника як нульового захисного провідника забороняється.

4. Склад комп'ютерного обладнання для комплектування кабінету, його параметри і характеристики повинні відповідати українським і міжнародним стандартам та законодавству.

5. Системне програмне забезпечення, яке встановлюється на апаратних засобах КПКТ, складають:

операційна система, яка повинна забезпечувати багатозадачність, підтримувати роботу локальної комп'ютерної мережі (далі – ЛКМ), стійкість до помилкових дій некваліфікованих користувачів;

сукупність системних утиліт, які повинні забезпечувати адміністрування ЛКМ, функції обмеження доступу до ресурсів та їх розподілу, ведення протоколу роботи кожного користувача, спостереження за роботою і керування комп'ютерами учнів з комп'ютера вчителя;

програмне забезпечення доступу до мережі Інтернет з одночасним протоколюванням і фільтруванням такого доступу та забезпеченням роботи сервера ЛКМ.

До складу програмного забезпечення базових інформаційних технологій, яке встановлюється на апаратних засобах КПКТ, входять:

текстові редактори загального призначення;

програми, призначені для створення і опрацювання електронних таблиць;

системи управління базами даних (за потреби, визначеної навчальною програмою);

системи для створення комп'ютерних презентацій;

системи для оптичного розпізнавання друкованого тексту та введення його в комп'ютер;

середовища створення алгоритмів і програм.

До обладнання кабінету як необхідна складова повинні входити апаратно-програмні засоби для виконання обслуговування і ремонту апаратних складових обладнання кабінету, перевірки і відновлення функціонування програмних складових (спеціалізовані тестери, антивірусні програмні засоби).

6. Відповідність функціональних і технічних характеристик складових частин обладнання кабінету вимогам, викладеним у цьому Положенні, інших документах та в довідці або сертифікаті про відповідність, перевіряється на етапі приймання до експлуатації стороною-замовником, яку представляє, у відповідності до чинного законодавства, директор закладу освіти.

7. Для зберігання дидактичних матеріалів, технічних засобів навчання і навчального обладнання кабінет за потреби оснащується спеціальними меблями (секційними шафами, шафами-стелажами). У випадку обладнання кабінету планшетними ПК та ПК форм-фактора ноутбук повинен бути наявний модуль для їх зберігання з можливістю заряджання (з окремими нішами для зберігання під кожен пристрій, нішами для додаткового обладнання, кріпленнями для зарядних пристроїв, вмонтованим замком).

8. Комплектність, типи та розташування шкільних меблів у кабінеті та лаборантській мають відповідати вимогам санітарного законодавства.

9. При обладнанні робочого місця вчителя меблями необхідно забезпечити відповідність конструкцій його складових частин та їх взаємного розташування вимогам законодавства з урахуванням комплектності робочого місця, характеру діяльності та форм організації праці.

Склад комплекту обладнання робочого місця вчителя визначається специфікацією комп'ютерного обладнання. Обов'язковими складовими комплекту є: ПК учителя, принтер, сканер (окремо або об'єднані в одному пристрої), модем (окремий пристрій, або інтегрований у корпус ПК). Допускається розміщення принтера, сканера (окремих або об'єднаних в одному пристрої) і модема окремо від робочого місця учителя, наприклад - у підсобному приміщенні, якщо у ньому встановлено додатковий комп'ютер, який може використовуватись як сервер ЛКМ.

Робочий стіл вчителя повинен забезпечувати розміщення на ньому комплекту робочого місця учителя з урахуванням ергономічних вимог.

Робоче місце вчителя обладнується системою управління електроживленням комп'ютерного обладнання, яка забезпечує його

включення (відключення). Робоче місце вчителя бажано розташувати на підвищенні висотою 130-200 мм.

10. Робоче місце учня, призначене для роботи з комп'ютером, комплектується одномісним столом і стільцем, які виконані з дотриманням вимог санітарного законодавства, та комплектом обладнання робочого місця учня, склад та технічні характеристики якого визначаються відповідними нормативними актами Міністерства освіти і науки України.

11. Кабінет може комплектуватись додатково двомісними столами учнівськими і стільцями учнівськими для проведення занять без використання ПК.

12. В освітньому процесі в КПКТ можуть використовуватись мультимедійні проєктори, інтерактивні дошки, інтерактивні панелі, 3D принтери. Допускається використання як пристроїв колективного спостереження телевізійних приймачів з розміром екрана та в кількості, які забезпечують умови видимості зображення. Умови видимості зображення, яке відображається пристроями колективного спостереження, регламентуються для учнів, розташованих на робочих місцях, призначених для відповідних видів роботи.

13. Класна (аудиторна) дошка розміщується у кабінеті на передній стіні. Допускається використання різних видів класних (аудиторних) дощок – на одну, три та п'ять робочих площ (щитів) у розгорнутому або складеному вигляді. Слід передбачити мінімум одну магнітну основу з пристосуваннями (магнітними кріпленнями) для демонстрації дидактичних матеріалів (таблиць, моделей-аплікацій тощо). У КПКТ бажано встановлення класної (аудиторної) дошки, призначеної для використання маркерів.

14. Загальні вимоги з пожежної безпеки КПКТ встановлюються Правилами пожежної безпеки для навчальних закладів, а мінімальні вимоги безпеки та захисту здоров'я під час здійснення роботи, пов'язаної з використанням екранних пристроїв незалежно від їхнього типу та моделі встановлюються Вимогами щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями, затвердженими наказом Міністерства соціальної політики України від 14 лютого 2018 року № 207, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 25 квітня 2018 року за № 508/31960.

15. Усі матеріальні цінності кабінету обліковуються, а їх списання проводиться відповідно до законодавства.

V. Навчально-методичне забезпечення кабінету

1. У кабінеті, додатково до матеріальних об'єктів забезпечення освітнього процесу, визначених у розділі IV, зберігаються і використовуються: підручники і посібники з предметів інформатичної та технологічної освітніх галузей;

інструкції (в електронній або паперовій формі) до програмних засобів та середовищ програмування тощо;

інструкції з безпеки під час проведення навчання для здобувачів освіти і журнал реєстрації інструктажів здобувачів освіти з безпеки життєдіяльності відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці.

2. У кабінеті мають розміщуватися:

державна символіка;

правила поведінки учнів у кабінеті;

розклад роботи кабінету;

інструкція з безпеки життєдіяльності, у тому числі протипожежної безпеки.

3. Як складові освітнього середовища в кабінеті можуть розміщуватися у вигляді плакатів і таблиць довідкові матеріали, переліки основних клавіатурних командних комбінацій тощо.

Зокрема, у кабінетах, обладнаних ЛКМ, доцільно розмістити схему ЛКМ кабінету і ЛКМ закладу освіти, на яких указати електронні адреси та вміст ресурсів (довідкових матеріалів тощо), правила звернення до ресурсів мережі.

У секційних шафах, вітринах (за наявності) з навчальною метою можуть демонструватися зразки апаратних складових обчислювальних систем.

4. Розподіл та збереження засобів навчання і навчального обладнання здійснюється відповідно до навчальної програми за розділами, темами і класами, відповідно до класифікаційних груп у кабінеті, лаборантському приміщенні у секціях меблів спеціального призначення.

VI. Засади керування роботою

1. Директор закладу загальної середньої освіти, у складі якого створюється та функціонує КПКТ, несе відповідальність за організацію роботи і дотримання правил охорони праці у закладі освіти. Завідувач кабінету несе безпосередню відповідальність за безпечний стан робочих місць, обладнання, приладів тощо. Розслідування нещасних випадків проводиться у відповідності до Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 31 серпня 2001 року № 616, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 грудня 2001 року за № 1093/6284.

2. Директор закладу загальної середньої освіти укладає угоди зі сторонніми організаціями на проведення ремонтних робіт і робіт з обслуговування обладнання кабінету відповідно до законодавства.

3. Директор (або його заступник) із залученням завідувача кабінету складає план роботи кабінету та, за необхідності, перспективний план обладнання кабінету на поточний навчальний рік.

Перспективний план та план роботи кабінету на навчальний рік обговорюються на засіданнях методичних об'єднань учителів та затверджуються директором закладу освіти.

У плані роботи кабінету передбачається проведення заходів, спрямованих на вдосконалення організаційно-педагогічних умов функціонування кабінету щодо: підвищення якості знань учнів, здійснення міжпредметних зв'язків; проведення позакласних і факультативних занять; організація самостійної роботи учнів; виявлення потреб та поповнення кабінету обладнанням та навчальною літературою; підвищення інформаційно-комунікаційної компетентності педагогічних працівників закладу освіти.

4. Завідувач кабінету призначається наказом директора закладу освіти з числа вчителів, які мають відповідну освіту і проводять заняття у КІКТ.

До обов'язків завідувача кабінету входять:

- складання перспективного і річного плану роботи кабінету;
- забезпечення умов для проведення уроків і позаурочної роботи;
- внесення директору закладу освіти пропозицій щодо систематичного поновлення та вдосконалення матеріальної бази кабінету;
- забезпечення дотримання в кабінеті правил поведінки, правил безпечної експлуатації електротехнічного й іншого обладнання, дотримання правил протипожежної безпеки;
- керування роботою лаборанта і контроль за нею, надання йому практичної допомоги, сприяння підвищенню його кваліфікації.

5. Робота, яку виконує лаборант, повинна здійснюватись відповідно до плану роботи кабінету і проходити під безпосереднім керівництвом завідувача кабінету. Лаборант несе перед завідувачем кабінету відповідальність за правильне зберігання й експлуатацію навчального обладнання, дидактичних матеріалів тощо.

6. До обов'язків лаборанта входять:

- забезпечення в приміщенні навчального кабінету чистого повітря, порядку розміщення засобів навчання та обладнання, справності та своєчасного їх ремонту, збереження в належному порядку протипожежних засобів і засобів першої медичної допомоги та вміння надати першу допомогу при нещасних випадках;

забезпечення безвідмовної роботи навчального обладнання, повної безпеки його (спільно з завідувачем кабінету) під час виконання учнями практичних робіт;

допомога вчителю в організації і проведенні навчальних демонстрацій, позаурочної роботи з предмета;

щоденне наведення загального порядку в кабінеті після закінчення навчальних занять і дотримання правил експлуатації електрообладнання.

Генеральний директор директорату
дошкільної та шкільної освіти

А. О. Осмолівський